

XVIII. Minőségmenedzsment az élelmiszergazdaságban 2022.

Szeged

A Nemzeti Kiválóság Díj (NKD) az agrár - és élelmiszergazdaság előtt

Összeállította, és felhasználta az EFQM Modell leírását

Mikó György

**EOQ MNB Alelnök
EOQ MNB Minőségügyi szakértő
Vezetési tanácsadó**

Dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes.

(József Attila)

Minden szervezet, minden intézmény...

- ✓ **Jól, hatékonyan, fenntarthatóan akar dolgozni,**
- ✓ **Jobb eredményeket akar elérni,**
- ✓ **Kiválóságra törekszik!**

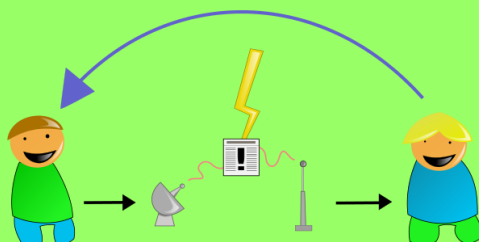
Hogyan, mit tegyen ezek érdekében?

Pld:

Munkakultúra váltás

Emberi kapcsolatok, kommunikáció
együttműködés

Kockázatok
csökkentése

Kiválóság díjak: Néhány mérföldkő

- **Deming Díj** és követelmény rendszere **1951**(Japán)
- **Malcolm Baldrige Díj** és követelmény rendszere **1987**(USA)
- **1988**-ban megalakult (vezető ipari nagyvállalatok) az **EFQM (Brüsszel)** non profit szervezet.
- Európa is igyekezett Japán és USA után kiváló működést leíró keretrendszert létrehozni, TQM elvek jelentős felhasználása mellett, kimondottan üzleti sikerek érdekében
 - EFQM Business Excellence Modell 1991(Európa)
 - EFQM Business Excellence Modell 1996 for SME –KKV-k részére(Európa)
 - EFQM Excellence Modell 1999 (Európa)
 - és frissítései 2003 és 2013-ban. ➡ **Europeen Quality Award (Európai Minőség Díj)**

Hazai viszonylatban, az élelmiszeripar gyorsan bekapcsolódott.

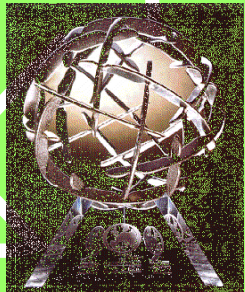
Pld: DÉLHÚS Rt., Miskolci Húsipari Rt., ZWACK Rt., PICK, Szeged stb.

Modellekre épülő díjak

Deming-díj

Malcolm Balridge National Quality Award

Európai Minőségi Díj

21 pályázó és 19 elismerést
szerzett
magyar vállalat / szervezet.
1 fődíjas, 3 kiválósági díj,
10 döntős

Nemzeti Minőségi Díj

Új kihívások!

2015 után, Európa országaiban a gazdaság és a társadalom (humán) vezetői felismerték, hogy a változások kezeléséhez kell egy új megközelítésű „kapaszkodó” a termelő és szolgáltató szervezetek részére egyaránt használható működési gyűjtemény, **egy új keretrendszer.**

Kellett egy olyan új összeállítás, ami szemléletén, bemutatott munkakultúráján keresztül alkalmazkodást és sikert jelent a kihívások sokaságában, az emberi jólét érdekében.

Számos szervezetnél az elmúlt években ugrásszerűen megnőtt az igény a kiválóbb működés, a szabályozott tevékenységek végzése iránt, a **fenntarthatóság** és az **Ökoszisztémába** való beleilleszkedés mellett.

Ez jelenik meg az újabb munkakultúra, az **EFQM Modell** utáni jelentős érdeklődésnél.

Egyre fontosabb lett az olyan gondolkozás és működési szemlélet, ahol olyan eljárások jelennek meg, mint:

- Az Érdekeltek felek (nemcsak a vevők, ügyfelek) elvárásainak folyamatos figyelése és értékelése, a valós Küldetés, Jövőkép és lebontott Stratégia
- A kockázatok teljes működést átfogó meghatározása, vizsgálata és a kockázatok elkerülésére, vagy csökkentésére tett intézkedések,
- A munkatársak legszélesebb bevonása és az együttműködés fejlesztése a partnerekkel,
- A működési hatékonyság javítása, azaz az értékteremtés folyamatából a veszteségek minél erőteljesebb „kigyomlálása”,
- Az eredmények értékelése „mérése”.

EFQM Modell 2020

2019 évvégén kihirdetik!

Hosszú évek fejlesztési eredményeképpen az új Modell egy egyszerű értékelési eszközből egy

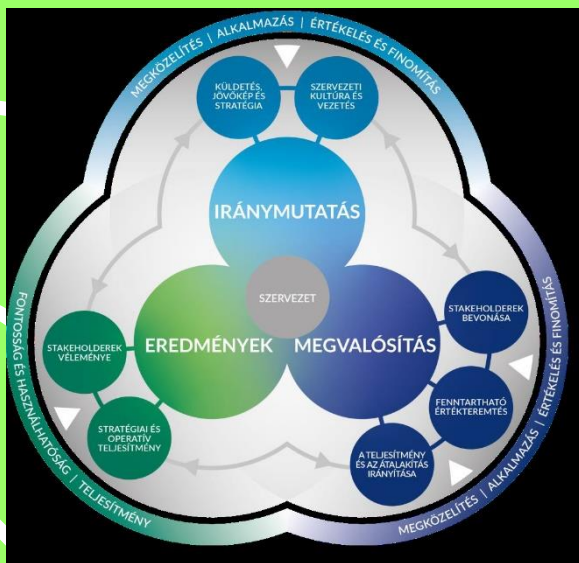
létfontosságú keretrendszeré és **módszertanná** vált, amely mindazon változások, átalakulások és egyéb zavaró tényezők esetében segít, amelyekkel az egyének és szervezetek nap mint nap szembesülnek.

Egyszerűen fogalmazva: **az EFQM Modell segít a szervezetnek abban, hogy sikereket érjen el azzal, hogy felméri, hol tartanak a fenntartható értékek létrehozásának útján.**

Segít megérteni hiányosságokat és a rendelkezésre álló lehetséges megoldásokat, illetve megerősítést ad a fejlődésre, a szervezet teljesítményének jelentős javítására.

EFQM Modell 2020

Az EFQM Modell 2020 **három meghatározó terület (pillérek)** és azok **7 kritériumra (és alkritériumokra)** **bontása:**

(Mindegyik alkritérium további számos tématerületet fed le)

Iránymutatás (Direction)

1. **kritérium:** Küldetés, Jövőkép, Stratégia
2. **kritérium:** Szervezeti kultúra és vezetés

Megvalósítás (Execution)

3. **kritérium:** Érintettek bevonása
4. **kritérium:** Fenntartható értékteremtés
5. **kritérium:** A teljesítmény és az átalakítás iránya

Eredmények (Results)

6. **kritérium:** Az Érintettek véleménye
7. **kritérium:** Stratégiai és operatív teljesítmény

Miért aktuális és mi a célja az új Modellnek?

Nagy horderejű társadalmi és gazdasági változásokat élünk meg, ahol az **Ember és helyzete** mindennél **meghatározóbb tényezővé** vált, még a pénzzel szemben is.

A termelő és szolgáltató valamint folyamatosan tanuló **világ nehezen kezeli a változásokat**. Érezhetően utat, megoldásokat keresünk.

A **fenntartható gazdaság** a társadalom fejlődése és egy **hatékonyabb emberközpontú munkakultúrát mutat be**.

A kiválóságot írja le.

Kiemelt témák, célpontok az új modellben:

1. A változások és az átalakulás kezelése,
2. A gyors alkalmazkodás a külső és belső érdekelt felek és a többi környezeti tényező figyelembevételével,
3. Szervezeti kultúra,
4. A vezetés,
5. A jövőorientáltság.

Lehetséges lépések a kiválóság útján az EFQM Modell 2020 hazai alkalmazásánál

Az EFQM Modell 2020 és a Nemzeti Kiválóság Díj (1)

2020 végén a hazai négy minőségügyi szervezet és az ITM közreműködésével megállapodás született a **NEMZETI KIVÁLÓSÁGI DÍJ (NKD)** alapításáról, kihirdetéséről. Ez az új Nemzeti Kiválóság Díj teljes mértékben, az **EFQM MODELL (2020)** elvárásaira épül.

Megindult a Nemzeti Kiválóság Elismerési Rendszer (**NKER**) működtetése is, ami képes hatékonyan támogatni a Nemzeti Kiválóság Díj működésének hosszú távú fenntarthatóságát.

Fő jellemzők:

EFQM „kompatibilis” rendszer

- Új EFQM Modellen alapul
- Több szintű elismerési lehetőség
„Elismerés a Kiválóságért”
 - Bronz (1-2*)
 - Ezüst (3-4*)
 - Arany (5-6*)
- Széles körű együttműködés és bekapcsolódási lehetőség (pályázó, értékelő)
- Nemzeti szintű elismerési lehetőség!

Az EFQM Modell 2020 és a Nemzeti Kiválóság Díj (2)

A **Nemzeti Kiválóság Díj** megindulása (2021. április vége) a hazai cégek, szervezetek részére ismét megnyitotta a lehetőséget a hazai és akár a nemzetközi megmérettetésre, majd az EFQM Global Award díjra való pályázásra.

2022-ben is kiírták a NKD pályázatot. A résztvevők értékelése most folyik.

Öt pályázati kategória:

- Kisméretű termelő vagy szolgáltató,
- Közepes méretű termelő vagy szolgáltató,
- Nagyméretű termelő vagy szolgáltató,
- Közigazgatási, közszolgálati, oktatási, egészségügyi vagy szociális szolgáltatást nyújtó szervezetek, valamint
- Nonprofit szervezetek (alapítványok, egyesületek, szövetségek)

2021. novemberében kihirdették az első győzteseket és NKER díjazottokat.

Az EFQM Modell 2020 és a Nemzeti Kiválóság Díj (3)

A Modell által megadott szemlélet alapjára építve, a szervezet vegyen részt a NKER és/vagy a NKD pályázati lehetőségekben, „mérettesse meg magát”.

- ❑ A szervezet példákat mutathat be az új gondolkozás alkalmazására.

Az NKER és/vagy a NKD előnyei:

- Motiváció,
- Pozitív kihívás, feladat,
- Munkatársi bevonást eredményez, a jobbá válás, az együtt gondolkozás pozitív közösségi hatása mellett,
- Folyamatos fejlődés lehetőségét teremti meg az új módszerek, eszközök, a múltban elért, vagy nem elért eredmények (adatok) számba vételével,
- Az értékelési módszerek megismerése és alkalmazása (RADAR) mind belső, mind a „külső szem” oldaláról mérést jelent, összehasonlítást biztosít, (Versenyképesség fejlesztés: pozicionálás, benchmarking)
- Meg tudjuk mutatni magunkat kifelé amivel az érintettek (érdekelt felek) elköteleződését erősíthetjük,
- Lehetőség az elismerésre, a siker ünneplésére.

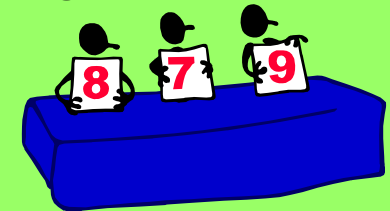
Az **NKER** és a **NKD** is **Önértékelésre** épül

Az önértékelés során egy elfogadott ideális szervezet modelljéhez (Az EFQM MODELL 2020 –hoz) hasonlítjuk magunkat. **Tükörbe nézés. A szervezet működésének teljes feltérképezése.**

AZ ÖNÉRTÉKELÉS EREDMÉNYE

- Strukturált megközelítés a működés fejlesztéséhez.
- Az értékelés tényeken alapul és nem egyéni véleményeken.
- Megmutatja, hogy hogyan lehet az erőforrásokat a leghatékonyabban az érdekelt felek elégedettségének, és a gazdaságosság növelésére fordítani?
- Még jobb kommunikációt hoz létre.
- Segíti az embereket a változások kezelésében és elfogadásában
- A széleskörűen elfogadott kritériumok lehetővé teszik a benchmarking összehasonlításokat

AZ ÖNÉRTÉKELÉS ELŐNYE

- Folyamatosan figyeli az eredményeket
- A fejlesztési tevékenységekre összpontosít
- Világos kapcsolat a változtatási programok és az eredmények között
- A szervezet erősségeinek és fejlődési lehetőségeinek a megállapítása
- Kritikus folyamatok kiemelt kezelése

A NKD értékelés: független értékelés

Az EFQM Modell 2020-hoz tartozik egy részletes és teljeskörűnek nevezett **RADAR** (angol meghatározások kezdőbetűi) értékelési rendszer valamint egy a Modell alkalmazásával kezdően foglalkozó szervezetek részére egy **gyors értékelő rendszer** is.

A RADAR értékelési szempontok

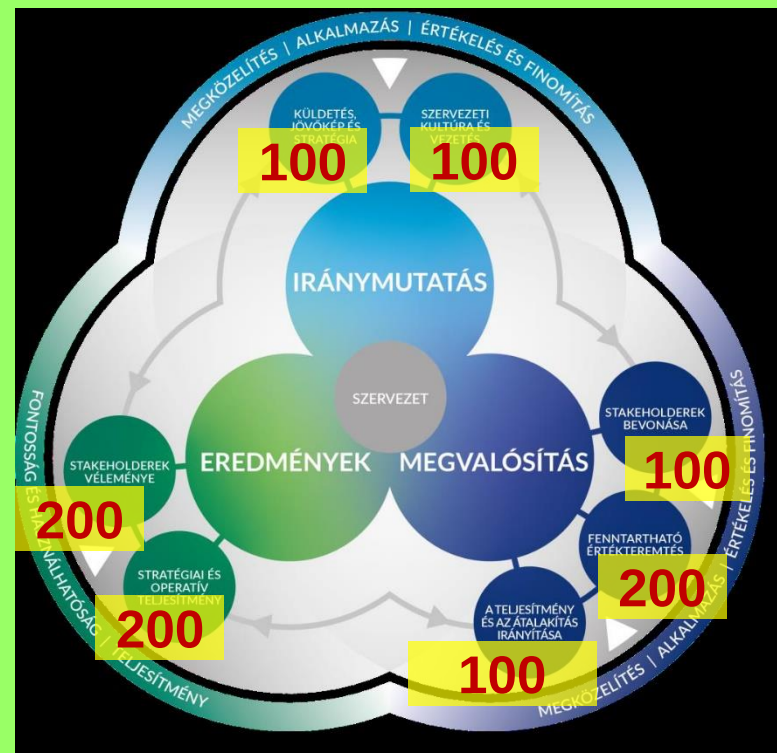
- a megközelítés,
- az alkalmazás,
- értékelés és finomítás
- a fontosság és használhatóság
- a teljesítmény

Az értékelő rendszert egy súlyozásos Pontozási (0-200) rendszer fejezi be.

A maximálisan elérhető pontszám 1000.

Az *Értékelési Folyamat* az *Assess Base* *webes felület* használatával és az *EFQM elvárásoknak megfelelő kompatibilis mód.*

EOQ MNB

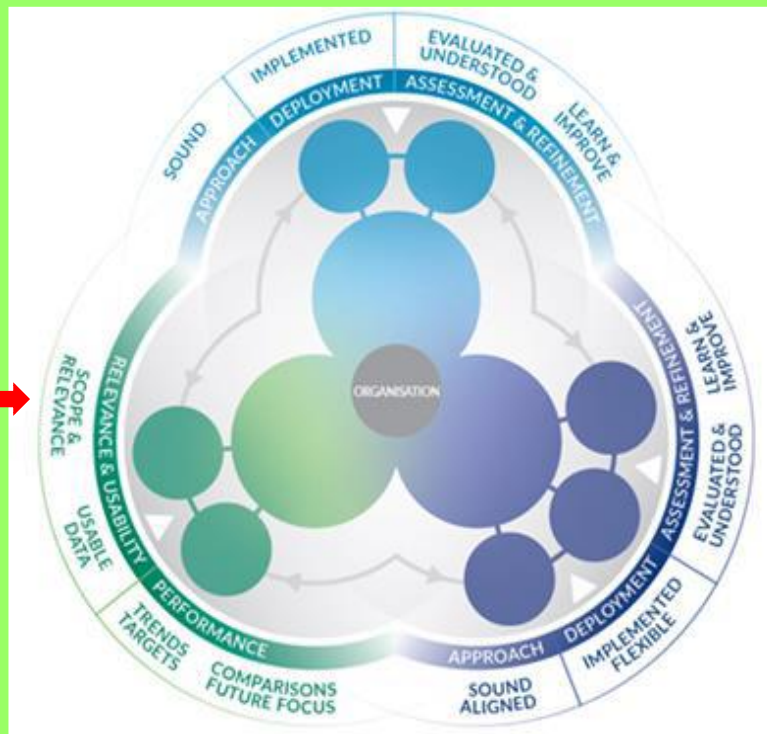
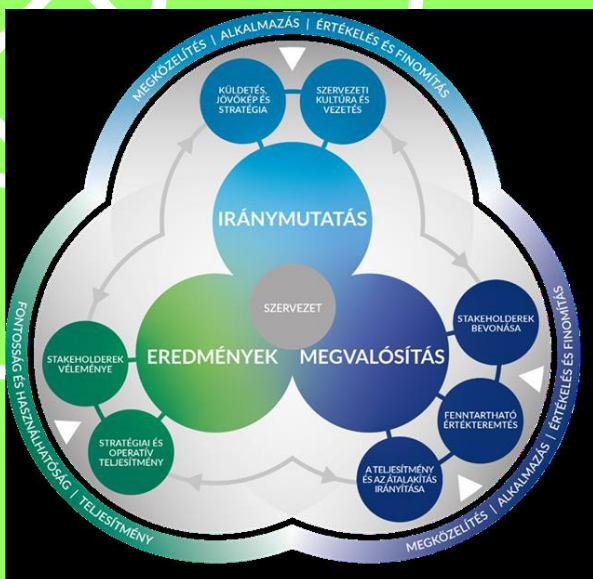
EFQM Modell 2020 szerinti szervezet-értékelés Internetes felülete

Az értékeléseket célszerűen az EFQM által működtetett, erre a célra kialakított, internetes portálon végezzük. (**EFQM ASSESS BASE**)

Az internetes hozzáférés díj köteles.

Megjegyzés:

Azok a szervezetek, akik részt vesznek a pályázatokon díjmentes hozzáférést kapnak.

a
RADAR
Értékelési
szemlélet
Jelenik meg az
Asses Base
használatán
keresztül

Az Értékelések összehasonlítási lehetőséget teremtenek

Mérjük-e a megfelelő dolgokat és a megfelelő módon?
Jobbak vagyunk?
Teljesítjük a céljainkat?
Hogyan állunk másokhoz képest?
Továbbra is sikeresek leszünk?

Mit csináljunk?
Miért tesszük ezt?
Hogyan, mikor és hol hajtottuk végre?
Honnan tudjuk, hogy működik?
Mit tanultunk?
Hogyan javíthatnánk rajta?

EFQM Modell 2020 szerinti szervezet értékelési lehetőségek

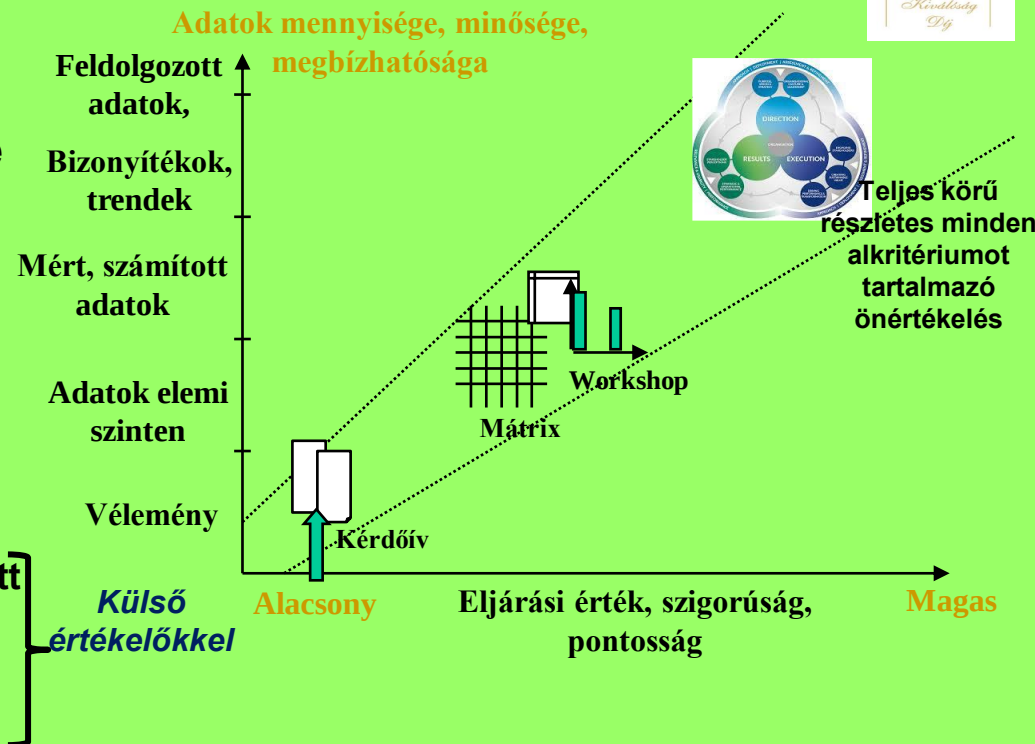
Az önértékelés lehetséges szintjei

- ☐ Gyors önértékelés a 3 fő rész alapján
- ☐ Szisztematikus értékelés
- ☐ Részletes, a Modell minden részletére kiterjedő, a teljes szervezet és működés áttekintő önértékelése

(EFQM ASSESS BASE használata)

Minden értékelés lehet:

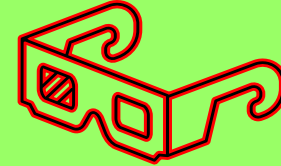
- ✓ Belső használatra
- ✓ **NKER**, Elismerési 1*-6* fokozatokra készített (EFQM v. NKER)
- ✓ **NKD**, Díjra készített (EFQM v. NKD)

Megjegyzés: NKER: Nemzeti Kiválóság Elismerési Rendszer
NKD: Nemzeti Kiválóság Díj

Lépésről, lépésre gyakorlati javaslatok, az EFQM Modell 2020 hazai alkalmazásához

- ☐ Vezetői elhatározás és elkötelezettség mellett a szervezet néhány felelős személye **„tekintse át”** az EFQM Modell leírását. („Vezetői team” kialakítása)
- ☐ A vezetés és a középvezetés néhány kiemelt munkatársa **„mélyüljön el”** a Modell elvárásaiban.
- ☐ A vezetés hozzon létre egy a témára orientált **„Önértékelő csapatot”**. A szervezet belső kommunikációs eszközeivel kezdje terjeszteni munkatársai, között a Modell legfontosabb üzeneteit.
- ☐ Elkötelezett munkatársak részéről minél többen **vegyenek részt tájékoztató szakmai rendezvényeken** (Modell ismertetés, önértékelési, RADAR és értékelési, stb.) és vagy **alkalmazzanak tanácsadót**.
- ☐ **Végezzenek Önértékelést, Pályázzanak** a jelzett három megközelítés, vagy akár más szinten, az Önértékelő team, **vagy tanácsadó** előzetes **véleménye** alapján.

XVIII. Minőségmenedzsment az élelmiszergazdaságban 2022.

Szeged

**A Nemzeti Kiválóság Díj (NKD)
az agrár - és élelmiszergazdaság előtt**

Köszönöm figyelmüket

***Használják a Modellt és méreassék meg magukat
a Nemzeti Kiválóság Díj pályázaton***

Mikó György

EOQ MNB Alelnök
EOQ MNB Minőségügyi szakértő
Vezetési tanácsadó